

ЗАКОН ЗА ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО (СЪРБИЯ)

1. Обхват

член 1

Този закон урежда основните термини, свързани с доброволчеството, принципите на доброволчеството, доброволческото споразумение, правата и задълженията на доброволците и доброволческите организатори и надзор над изпълнението на този закон.

Всички термини в мъжки род, използван в този закон, се разбират в смисъл, при същите условия, в женската форма, в съответствие с правото.

2. Значение на термините

член 2

По смисъла на този закон, доброволчество, се разбира, че означава доброволно и организирано предоставяне на услуги или извършване на дейности от общ интерес, за общото благосъстояние на или в полза на друго лице, без изплащане на финансова компенсация или иск или друга финансова изгода, освен ако не е уговорено друго.

Дългосрочно доброволчеството трябва да се разбира като доброволчеството, което продължава повече от 10 часа седмично, в продължение на най-малко три последователни месеца.

Разпоредбите на този закон регулират както краткосрочното, така и дългосрочното доброволчество.

член 3

По смисъла на този закон, доброволчеството не трябва да се разбира:

- 1) времето, прекарано на професионално обучение и развитие или практическа работа без създаване на трудови отношения, в съответствие със законодателството;
- 2) труда извън трудовите отношения, в съответствие със законодателството;
- 3) предоставяне на услуги или извършване на дейности, които едно лице се задължава да предостави в полза на друго лице по силата на закон или други нормативни актове;
- 4) съдебни решения, решения за простъпка или други решения на компетентните органи;
- 5) предоставяне на услуги и извършване на дейности, често срещани в отношенията със семейството, с приятели или съседи;
- 6) за изпълнението на задачи на Червения кръст на Сърбия, свързани с постигане на целите и задачите в съответствие със закона и другите нормативни актове;

7) за изпълнението на задачи и дейности в политически партии, профсъюзи и други сдружения, свързани с постигането на целите на тези организации и асоциации от техните членове, в съответствие с техните устави;

8) извършване на специални дейности от общ интерес за общото благосъстояние на или в полза на трето лице, което не продължава повече от 10 часа на седмица, не по-дълго от 30 дни, с или без прекъсване, по време на една календарна година.

член 4

Доброволец може да бъде сръбски гражданин или чуждестранно физическо лице, в съответствие с този закон.

Доброволчески организатор може да бъде юридическо лице, чиято основна цел, в съответствие с учредителния акт, е нестопанска.

По изключение, организатор доброволец може да бъде фирма или публично предприятие, при условия, предвидени в този закон.

Държавен орган, орган на автономната провинция или орган от самоуправляващите се области, както и общински орган, може да бъде доброволчески организатор в съответствие с този закон, други нормативни актове и ратифицираните международни споразумения.

Бенефициент на доброволчеството може да бъде физическо лице или юридическо лице с нестопанска цел, или доброволчески организатор, също с нестопанска цел.

II ПРИНЦИПИ НА ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО

1. Принцип на солидарност и насърчаване на доброволчеството

член 5

Доброволчеството се насърчава като дейност на интерес на Република Сърбия, и на обществения интерес, и допринася за активно участие на гражданите в обществените процеси и развитие на по-хуманно и равно демократично общество, достъп до равни възможности, и до подобряване на качеството на живот на гражданите.

2. Принцип за забрана на дискриминацията

член 6

Всяко необосновано, поотделно или неравно третиране на доброволци и организаторите по отношение на доброволците, ще се смята за дискриминационно в съответствие със законодателството, и се забранява, освен ако не е определено друго от естеството на доброволческата дейност, и ако не е предвидено друго в този закон.

Доброволчески организатор и доброволец се третираат като физически лица - бенефициенти на доброволчеството в съответствие с принципа, посочен в параграф 1 от настоящия член.

3. Принцип на защита на бенефициент на доброволчеството

член 7

Доброволчески организатор гарантира, че извършващите доброволчески дейности и услуги се извършват по начин, който защитава личната неприкосновеност и интерес на бенефициента на доброволчеството.

4. Принцип за забрана за злоупотреба с доброволчеството

член 8

Организиране на доброволчество с цел печалба се забранява.

Доброволчество, заместващо труд, извършвано от лица в съответствие с трудовото законодателство, се забранява.

5. Принцип на защита на младежта

член 9

Доброволци, които са непълнолетни и лица на възраст между 18 и 21 извършващи доброволчество ще попадат в обхвата на разпоредбите, насочени към защита на работното място на такива лица.

6. Принцип на безвъзмездно доброволчество

член 10

Доброволец няма право на парично обезщетение или друга материална изгода от доброволчеството.

Финансова компенсация или друга материална изгода за доброволец не трябва да се разбира като разходи за:

- 1) работно облекло, оборудване и предмети за лична защита на доброволци;
- 2) за пътуване, настаняване и храна и други разходи, направени във връзка с извършване на доброволчески услуги и дейности;
- 3) медицински преглед за целите на доброволчеството;
- 4) обучение за извършване на доброволческа дейност, услуги и дейности;
- 5) премия за застраховка на доброволец срещу случаи на физическо нараняване или професионално заболяване, което е настъпило по време на доброволческата дейност, както и финансова компенсация за целите на осигуряване срещу отговорност за щетите, нанесени от организатор доброволец или на трета страна;
- 6) изплащане на обезщетение, в случай на дългосрочно доброволчество на месечна сума, която не може да надхвърля 30% от нетния размер на минималната месечна работна заплата за пълна заетост в Република Сърбия.

Изплащане на обезщетение, се определя в съответствие с договора за доброволчеството.

III УСЛОВИЯ за доброволчество

член 11

Доброволството може да бъде извършено от лице, не по-малко от 15-годишна възраст.

Едно лице под 18-годишна възраст може да бъде доброволец изключително с писмено съгласие на родител или настойник.

Едно лице под 15-годишна възраст може да бъдат включено в обучението и образователни доброволчески дейности, в съответствие с нормативната уредба относно образованието и обучението и ратифицираните международни конвенции.

Доброволците не могат да изпълняват работа, която представлява опасност за живота и здравето, или се извършва в условия, които представляват заплаха за живота и здравето им.

член 12

Ако бенефициенти на доброволството включват деца, лица с увреждания, лица с развиващи се увреждания, възрастни хора и хора с увреждания, болни лица или лица, които са обявени за изцяло или частично недееспособни, то организаторът доброволец трябва да обърне особено внимание при избора и обучението на доброволци.

Доброволството с лицата, посочени в параграф 1 от настоящия член, не може да се извършва от следните лица:

- 1) лице, срещу което има мярка за поставяне принудително на психиатрично лечение на свобода или под задължително лечение в клиника за зависимости, или, срещу което има мярка за забрана да практикува своята професия, дейност или задължение, свързано с доброволството;
- 2) на лице, осъдено с влязла в сила решение на съда за престъпление срещу живота и тялото, свободата и правата на гражданите, свободата на пола, брака и семейството, здравето на хората;
- 3) лице, обявено за изцяло или частично правно некомпетентно;
- 4) лице изцяло или частично лишено от родителски права и лице, срещу което е произнесена мярка поради домашно насилие.

член 13

Чуждестранен гражданин и чуждестранно лице има право да работи като доброволец в Република Сърбия в съответствие с правото и потвърдени международни споразумения.

IV Условия, на които трябва да отговарят ползвателите на доброволчество

член 14

Една фирма или държавно предприятие може да действа като доброволчески организатор в съответствие с този закон, ако:

- 1) организира доброволчеството за общото благосъстояние или благосъстоянието на друго лице за дейности извън обхвата на юридическото лице или публично предприятие;
- 2) не се реализира печалба, придобита от доброволческите услуги или дейности;
- 3) доброволчеството не замества труда на работниците и служителите и други заети лица в компанията или държавно предприятие.

Юридическото лице, посочено в параграф 1 на този закон трябва да получи съгласие за изпълнение на доброволческа програмата от министерството компетентно по трудовите отношения (наричано министерство по-долу).

Програмата на доброволчеството трябва по-специално да съдържа данни за организатора и за получателя на доброволчеството, мястото и продължителност на доброволчеството, планирания брой доброволци, и описание на доброволческите услуги и дейности, данни за обучение на доброволци.

Юридическото лице, посочено в параграф 1 от настоящия член трябва да предостави на Министерството, заедно с програмата за доброволчество, извлечение от търговския регистър и правилника на организацията и систематизиране на работни места, както и друга документация по искане от министерството, която удостоверява, че доброволчеството се извършва в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

Министерството взема решение за даване или отказ да се даде съгласие за програмата за доброволчеството в рамките на 15 дни от датата на получаване на програмата за доброволчеството и допълнителните документи.

V ДОБРОВОЛЧЕСКО СПОРАЗУМЕНИЕ

член 15

Доброволчеството се извършва въз основа на договор за доброволчество.

В споразумението за доброволчеството трябва да се сключва между доброволческия организатор и доброволеца.

Споразумението за доброволчество се сключва в писмена форма:

- 1) в случай на дългосрочна доброволческа дейност;
- 2) с непълнолетен доброволец;
- 3) с чужд гражданин и лице без гражданство;
- 4) с гражданин на Република Сърбия, който ще доброволчества в чужбина, ако доброволческия организатор е със седалище в Република Сърбия;
- 5) ако бенефициенти на доброволчеството са лицата, посочени в член 12 от настоящия член;
- 6) По искане на доброволец, доброволчески организатор или бенефициент на доброволчеството.

член 16

Споразумението за дългосрочно доброволчество, сключено с чужд гражданин или лице без гражданство, служи като доказателство за обосновка, на временно пребиваване, в съответствие със закон, регулиращ двизицието и пребиваването на чужденци.

член 17

Доброволството в съответствие с този закон не означава, че лицето престава да се ползва с правата, произтичащи от факта, че е безработен.

член 18

Споразумението за доброволството съдържа по-специално:

- 1) име и фамилия на доброволеца, мястото на неговото временно или постоянно пребиваване;
- 2) име и седалище на доброволческия организатор;
- 3) данни за получателя на доброволството;
- 4) данни за продължителността и място на доброволството;
- 5) описание на доброволческите услуги и дейности;
- 6) данни за обучение за целите на доброволството;
- 7) доброволчески разходи и начина на тяхното възстановяване;
- 8) други права и задължения на доброволеца, доброволческия организатор или бенефициента на доброволството.

Преди сключване на споразумение за доброволчество, посочена в член 15, параграф 1, точка 5) от същия член, доброволческия организатор трябва да получи удостоверение от компетентния орган, който удостоверява, че не съществува никаква пречка, посочени в член 12 от настоящия закон по отношение на доброволеца.

Сертификатът, посочен в параграф 2 от настоящия член, не трябва да бъде дата по-късно от шест месеца от датата на издаването му.

член 19

Споразумение за доброволството изтича:

- 1) при изтичане на срока, за който е сключен или след изпълнение на договореното задължение по договора;
- 2) чрез споразумение между страните;
- 3) чрез анулиране на едностранно споразумение;

4) в деня на издаване на окончателното съдебно решение за установяване на някои от пречките, посочени в член 12 от настоящия закон;

5) когато един родител или настойник на непълнолетно лице престане да е съгласен с доброволството, извършвано от него;

6) в други случаи, определени от споразумението за доброволството.

член 20

Доброволецът може да анулира споразумението за доброволството по всяко време по начин, описан в споразумението, без да е длъжен да дава обяснение за причините.

Доброволческия организатор може да анулира споразумението за доброволството:

1) ако необходимостта, породила доброволството престане да съществува;

2) ако организаторът не е в състояние да осигури условия за по-нататъшно доброволчество;

3) ако доброволецът не успее да изпълни задълженията по споразумението;

4) ако, чрез действията си, доброволецът вреди на получателя на доброволството;

5) в други случаи, определени от споразумението за доброволчество.

VI ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДОБРОВОЛЕЦА И ДОБРОВОЛЧЕСКИЯ ОРГАНИЗАТОР

1. Правата на доброволеца

член 21

Доброволецът има право:

1) да се запознае с условията на доброволството, услугите и дейностите, които трябва да извършва, правата, които има в съответствие с този закон и други нормативни и общи действия на доброволческия организатор;

2) да получава в писмен вид, при поискване, описание на услугата на доброволството или дейността;

3) да се запознае с правилата за поведение и етичните норми, предписани за дейностите, попадащи в обхвата на доброволството;

4) право на адекватно обучение, ако се изисква такова за осигуряване на доброволческата служба или дейност;

5) право на професионална помощ и подкрепа по време на доброволческата дейност;

6) право на обезщетение на договорените разходи, направени във връзка с доброволството;

7) на безопасни и здравословни условия на труд и материали и оборудване за лична защита, в съответствие с характера на доброволческата услуга и дейността на доброволеца;

- 8) за бъде запознат с опасностите и рисковете, свързани с услугата, която доброволецът ще извършва по време на своята дейност;
- 9) на почивни дни и дневна почивка, чиято продължителност е договорена;
- 10) на защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни;
- 11) на консултиране при вземането на решение за начина на предоставяне на доброволческата дейност или услуга;
- 12) на други права, предвидени в този закон и споразумението за доброволчество.

2. Задължения на доброволецът

член 22

Доброволецът трябва:

- 1) да извършва доброволчество в съответствие със законодателството, споразумението за доброволчество и инструкциите на доброволческия организатор;
- 2) да предостави услугата лично и директно, в съответствие с професионалните правила на поведение и професионалната етика, в случаите, когато предоставянето на услугата, изисква професионална компетентност;
- 3) да предостави услугите безпристрастно, независимо от личните характеристики на бенефициентите;
- 4) да информира доброволческия организатор за всички важни обстоятелства, които засягат или могат да засегнат изпълнението на доброволческите услуги и дейности, или каквито и да било обстоятелства, които застрашават живота и здравето на доброволецът и лицата, с които доброволецът влиза в контакт по време на предоставянето на услуги;
- 5) да запази търговска тайна и защита на поверителни лични данни за получателя на доброволчеството;
- 6) да откаже доброволчеството, когато то нарушава закона и споразумението за доброволчество.

член 23

Доброволецът не е длъжен да действа в съответствие с указанията на доброволческия организатор, ако:

- 1) тези указания могат да застрашат живота и здравето на доброволецът, бенефициента на доброволчеството и други лица;
- 2) ако тези инструкции са морално неприемливи за доброволецът, бенефициентът на доброволчеството или друго лице;
- 3) ако тези указания нарушават закона или споразумението за доброволчество;

Ако следването на указанията може да доведе до увреждане на доброволеца, бенефициента на доброволчеството или на трето лице, то доброволецът предупреждава за това доброволческия организатор в писмена форма.

Доброволецът не носи отговорност за вредите, причинени при условие, че преди това в писмен вид е предупредил доброволческия организатор за такава възможност.

член 24

Доброволческият организатор носи отговорност за вредите, причинени от доброволец на бенефициент на доброволчеството или на трети лица във връзка с доброволческите услуги или дейности.

Доброволчески организатор, който компенсира щетите, причинени от доброволеца умишлено или по небрежност, има право да поиска възстановяването на тези щети от доброволеца в съответния размер.

Доброволецът носи отговорност за всички щети, причинени на доброволческия организатор, нанесени при извършване на доброволческата служба или дейност, умишлено или поради небрежност.

Установяването на щетите, тяхната стойност, обстоятелствата, при които са настъпили, отговорността и начина на обезщетяване се уреждат според трудовото законодателство.

Доброволческият организатор компенсира доброволеца за претърпените вреди във връзка с доброволчеството, освен ако вредата е причинена от небрежност от страна на доброволеца.

3. Задължения на доброволческия организатор

член 25

Доброволческият организатор трябва да:

- 1) осигури безопасността и здравето на доброволеца по време на доброволческата услуги и дейностите в съответствие със закона;
- 2) да издаде на доброволеца удостоверение за доброволчеството при поискване от доброволеца;
- 3) предостави материали и инструменти за извършване на доброволческа дейност и услуги;
- 4) гарантира поверителността и защитата на личните данни на доброволеца;
- 5) осигури условия за доброволчеството и упражняването на правата на доброволеца в съответствие с този закон и споразумението за доброволчество.

Сертификатът за краткосрочно доброволчество се издава по искане на доброволеца в последния ден на доброволчеството.

Сертификатът за доброволчеството, посочен в параграф 1, точка 2) и параграф 2 от настоящия член съдържа по-специално: лични данни на организатора на доброволчество, бенефициента и

доброволеца, кратко описание на доброволческите услуги и дейности, продължителност на доброволчеството и данни за обучението на доброволеца по време на доброволческата дейност.

Доброволческият организатор носи отговорност за валидността на данните, вписани в удостоверението за доброволчеството.

Сертификатът за доброволчество може да се издава под формата на книжка (доброволческа книжка).

Съдържанието и оформлението на удостоверението за доброволчеството трябва да се регламентира в подробности от министъра, компетентен за трудовите правоотношения (наричан министър по-долу).

член 26

Доброволческият организатор организира обучението на доброволците, работещи с деца, хора с увреждания, възрастни хора, човек, който се нуждае от помощ и грижи за друго лице, болни лица или лица, които са били обявени за изцяло или частично правно некомпетентни, когато такова обучение се изисква за извършване на доброволческата дейност и услуги.

член 27

Доброволческият организатор застрахова доброволеца срещу злополука и професионална болест по време на доброволческата дейност:

- 1) ако така са се споразумели;
- 2) в случай на дългосрочна доброволческа дейност.

VII Документиране на доброволчеството

член 28

Доброволческият организатор съхранява данни за доброволчеството.

Записите за дългосрочна доброволческа дейност трябва да съдържат: описание на доброволческата програма, и на доброволческите услуги и дейности, продължителност на доброволчеството и програмата за доброволчеството, броят на доброволците, участващи в програмата за доброволчеството, данни за получателя на доброволчеството, лични данни на доброволеца, данни за обучение на доброволците и други данни от значение за доброволчеството.

Записите за краткосрочно доброволчество трябва да съдържат: описание на доброволческата програма и доброволческите услуги и дейности, продължителност на програмата за доброволчеството и броя на ангажираните доброволци.

Записите на доброволчеството, се съхраняват в деня на стартирането на доброволчеството и съхранението им приключва в деня, в който приключва и доброволчеството.

Съдържанието и начинът на водене на документацията трябва да бъде предписано от министъра.

VIII Документиране на доброволческите организатори

член 29

Министерството съхранява данни за доброволческите организатори.

Доброволческият организатор представя на Министерството регистрация за организиране на доброволчество, което ще се извършва в съответствие с разпоредбите на този закон.

Регистрацията се представя, когато за първи път се организира доброволчество.

Съдържанието на регистрацията и начина на въвеждане и изтриване на доброволчески организатор от регистрите се определят от министъра.

IX Отчет за доброволчеството

член 30

Доброволческият организатор представя пред Министерството отчет относно доброволческите дейности не по-късно от 31 март за предходната година.

Докладът на доброволчеството трябва да съдържа данни за: доброволския организатор, доброволческата програма, доброволческите услуги и дейности, бенефициента на доброволчеството, доброволците и споразуменията за доброволчеството.

Съдържанието и начинът на представяне на доклада трябва да се регламентира в подробности от министъра.

X Супервизия

член 31

Супервизия върху изпълнението на този закон, други регламенти относно доброволчеството и споразумението за доброволчество се изпълняват от инспекцията по труда и административната инспекция.

При извършване на супервизия, инспекторът има право да издава решение на организатора на доброволчество, заповеди до доброволческия организатор за преодоляване на нарушения на закона, други регламенти относно доброволчеството и доброволческото споразумение в рамките на определения период.

Не по-късно от 15 дни от датата на изтичане на срока за отстраняване на установеното нарушение, доброволческият организатор информира съответната инспекция за изпълнението на решението.

Инспектор по труда или административен инспектор трябва да подаде молба за откриване на производство, ако се установи, че доброволческият организатор е извършил престъпление, нарушавайки закона или други нормативни актове, регулиращи доброволчеството.

XI Наказателни разпоредби

член 32

Глоба от 100,000.00 да 500,000.00 динара се налага за нарушение върху доброволческия организатор в качеството му на юридическо лице:

- 1) ако нарушава принципа за забрана на дискриминация (член 6);
- 2) ако организира доброволческа дейност с цел получаване на печалба или употреби доброволчеството вместо платен труд (член 8);
- 3) ако сключи споразумение за доброволчество с непълнолетно лице в противоречие с разпоредбите на този закон (член 11);
- 4) ако сключи споразумение за доброволчество с лице, посочено в член 12, параграф 2;
- 5) ако не успее да получи съгласие от Министерството компетентно за организацията на доброволчеството в съответствие с разпоредбите на този закон (член 14);
- 6) ако не сключи споразумение за доброволчеството с доброволец в съответствие с разпоредбите на този закон (член 15, параграф 3);
- 7) ако не успее да получи съгласие от доброволеца преди сключване на договора за доброволчеството в съответствие с разпоредбите на този закон (член 18, параграф 2);
- 8) ако не успее да издаде удостоверение за доброволчеството на доброволец или вписва невалидни данни в сертификата (член 25);
- 9) ако не успее да съхран данни за доброволчеството в съответствие с този закон (член 28);
- 10) ако не успее да докладва за организирането на доброволчество в съответствие с този закон (член 29);
- 11) ако не успее да представи отчет до министерството в съответствие с този закон (член 30);
- 12) ако не успее да изпълни решение на инспектор на труда, или административен инспектор в съответствие с този закон (член 31);

Ако нарушението, посочено в параграф 1, точка 2) от същия член е довело до финансова изгода, то печалбата ще се отнеме.

Глоба от 10,000.00 до 100,000.00 динара се налага за нарушение, посочено в параграф 1 от настоящия член от компетентно лице на юридическо лице или компетентен обществен орган на териториалната автономна провинция или самоуправляващите се области.

XII Преходни и Заключителни разпоредби

член 33

Правилата, предвидени в този закон, се прилагат в срок от шест месеца, считано от деня на влизане в сила на този закон.

член 34

Този закон влиза в сила на осмия ден от публикуването му в Официален вестник на Република Сърбия, и трябва да се прилага след изтичането на период от шест месеца, считано от датата на влизането му в сила.